

Ställningstagande avseende gröna stråk och samband i del av Delsjön-Härskogen inom arbetet med detaljplaner för bl.a. Link40 och ny översiktsplan

14

2017KS1014

Kommunstyrelsen

Datum
2024-01-29

Diarienummer
2017KS1014 011

Ställningstagande avseende gröna stråk och samband i del av Delsjön-Härskogen inom arbetet med detaljplaner för bl.a. Link40 och ny översiktsplan

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar *Ställningstagande gröna stråk och samband i del av Delsjön-Härskogen inom arbetet med detaljplaner för bl.a. Link40 och ny översiktsplan* som sitt eget ställningstagande.

Kommunstyrelsen delger Göteborgsregionen och Länsstyrelsen i Västra Götalands län beslutet.

Sammanfattning av ärendet

I samband med formella samråd av tre av kommunens pågående planprojekt som påverkar Delsjön-Härskogenområdet, har den föreslagna exploaterings påverkan på den regionala gröna kilen, Delsjön-Härskogenkilen i enlighet med Göteborgsregionens (GR) strukturbild från 2008, aktualiserats genom inkomna yttranden.

I och med att kommunens pågående planeringsarbeten och prövningar påverkar den så kallade Delsjön-Härskogenkilen, behöver kommunen föregå den regionala processen med nytt rådslag i GRs regi och uppdatera 2008-års strukturbild avseende gröna stråk och samband i del av Delsjön-Härskogen. Härryda kommuns politiska ståndpunkt uttrycks i *Ställningstagande gröna stråk och samband i del av Delsjön-Härskogen inom arbetet med pågående detaljplaner för bl.a. Link40 och ny översiktsplan* där kommunen pekar ut sin syn på gröna stråk och samband i området Delsjön-Härskogen samt möjliga skydds- och kompensatoriska åtgärder som skapar förutsättningar för både en fortsatt hållbar utveckling och ökad grön omställning inom regionen.

Målsättningen för Härryda kommuns planläggning och översiktliga planering är att bidra till de regionala överenskommelser som finns inom GR. Pågående detaljplaner för bland annat verksamhetsmark bedömer kommunen har stor positiv påverkan på en hållbar regiontillväxt och den gröna omställningen. Med hjälp av olika skydds- och kompensationsåtgärder som vidareutvecklar och stärker gröna stråk och samband inom området Delsjön-Härskogen, anser kommunen att en

exploatering inom och i närheten av den regionala kilen möjliggörs. Ett politiskt ställningstagande avseende gröna stråk och samband som uppdaterar GRs strukturbild från 2008, är en viktig del för att komma vidare i såväl de pågående detaljplanerna som inryms i området Delsjön-Härskogen, som i kommunens arbete med ny översiktsplan.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse den 29 januari 2024
- Ställningstagande gröna stråk och samband i del av Delsjön-Härskogen
- Kartbilagor 1–5 Ställningstagande gröna stråk och samband i del av Delsjön-Härskogen

Ärendet

I samband med formella samråd av tre av kommunens pågående planprojekt som påverkar Delsjön-Härskogenområdet har den föreslagna exploaterings påverkan på den regionala gröna kilen, Delsjön-Härskogenkilen i enlighet med Strukturbild för Göteborgsregionen (2008) aktualiserats genom inkomna yttranden. Idag 2024, 16 år efter att Göteborgsregionens (GR) rådslag och regionala överenskommelse utmynnade i den gemensamma strukturbilden, har politikerna i förbundsstyrelsen gett GR i uppdrag att genomföra ett nytt rådslag 2024 som tar ett brett perspektiv på de regionala utvecklingsfrågorna med sikte på 2050. Målet är att rådslaget ska resultera i ett antal nya politiska överenskommelser under hösten som bland annat ersätter strukturbilden från 2008 och beskriver hur och var Göteborgsregionen ska växa i framtiden.

I och med att kommunens pågående planeringsarbeten och prövningar påverkar Delsjön-Härskogenkilen, behöver kommunen föregå den regionala processen med nytt rådslag och uppdatera sin syn på 2008-års strukturbild avseende gröna stråk och samband i del av Delsjön-Härskogen. Härryda kommuns politiska ståndpunkt uttrycks i *Ställningstagande gröna stråk och samband i del av Delsjön-Härskogen inom arbetet med pågående detaljplaner för bl.a. Link40 och ny översiktsplan* där kommunen pekar ut gröna stråk och samband i området Delsjön-Härskogen samt möjliga skydds- och kompensatoriska åtgärder som möjliggör en fortsatt hållbar utveckling och ökad grön omställning inom regionen.

Målsättningen för Härryda kommuns planläggning och översiktliga planering är att bidra till de regionala överenskommelser som finns inom GR. Pågående detaljplaner för dels logistik och bostäder (Link40, en del av Gothenburg Green City Zone) och dels utveckling av Fläsko avfallsanläggning (Renovas anläggning för omhändertagande av farligt avfall för regionen) har en stor positiv påverkan på en hållbar regiontillväxt och den gröna omställningen. Planerna följer kommunens ÖP2012 samt de överenskommelser (styrdokument) som finns inom GR samt kommer bidra till att minska antalet transporter till staden Göteborg.

Påverkan av kommunens pågående planprojekt bedöms kunna begränsas och hanteras genom att man tydligt beskriver möjliga skydds- och kompensationsåtgärder samt pekar ut gröna stråk och samband i området Delsjön-Härskogen. Till vissa delar möjliggörs även framtida utökningar av skyddade områden och korridorer. Framförallt ser kommunen det som viktigt att bland annat bevara grönstrukturer runt Hålsjöarna för djur, natur och friluftsliv i och med att hela norra strandlinjen för Stora Hålsjön idag är ianspråktagen av bostadsbebyggelse längs med Nya Öjersjövägen.

Tillsammans med andra möjliga kompensatoriska åtgärder inom området som t ex högstubbar av gamla träd, utplacering av fågelholkar och fladdermusholkar samt utveckling av våtmarksområden för groddjur och växter, möjliggörs en exploatering inom och i närheten av den regionala kilen.

Med ett tydligt och brett politiskt ställningstagande avseende gröna stråk och samband samt beskrivning av möjliga åtgärder inom del av Delsjön-Härskogen, vill Härryda kommun tydliggöra sin syn på det som GR beskriver som Delsjön-Härskogenkilen, enligt Strukturbild för Göteborgsregionen från 2008. Med detta syftar kommunen att både möjliggöra en fortsatt stark och hållbar regiontillväxt – och fortsatt bidra till ett rörligt friluftsliv och välfungerande ekologiska samband.

Ett politiskt ställningstagande avseende gröna stråk och samband, är en viktig del för att komma vidare i såväl de pågående detaljplanerna som inryms i området Delsjön-Härskogen, som i kommunens arbete med ny översiktsplan.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att ett tydligt och brett politiskt ställningstagande avseende gröna stråk och samband som uppdaterar GRs strukturbild från 2008, är en viktig del för att komma vidare i kommunens arbete med pågående detaljplaner inom området Delsjön-Härskogen samt med ny översiktsplan.

Kommunens ställningstagande avseende gröna stråk och möjliga skydds- och kompensatoriska åtgärder i del av Delsjön-Härskogenområdet, medför inga direkta ekonomiska konsekvenser.

Louise Skålberg
Samhällsbyggnadschef

Åsa Lindborg
Plan- och exploateringschef

2024-01-29

Ställningstagande gröna stråk och samband i del av Delsjön-Härskogen inom arbetet med detaljplaner för bl.a. Link40 och ny översiktsplan

Inledning

Målsättningen för Härryda kommun är att genom detaljplaner och den översiktliga planeringen bidra till de överenskommelser som finns inom Göteborgsregionen (GR) samt skapa en fortsatt stark och hållbar tillväxtregion. För att det ska vara möjligt förutsätts en befolkningstillväxt och en utökad arbetsmarknad med fler verksamheter och tillgängliga arbetstillfällen som bland annat bidrar till den gröna omställningen. Härryda kommun har med sitt attraktiva läge för såväl näringsliv som för boende, en viktig roll att spela i regionen och arbetar även för en hållbar utveckling genom ett systematiskt arbete med de globala målen i Agenda 2030.

Härryda kommun anser att viktiga utgångspunkter för att möjliggöra en hållbar utveckling är att fokusera på kommunens kärnverksamheter. Detta gör kommunen genom att arbeta för höga kunskapsresultat i skolan, låg arbetslöshet och hög försörjningsgrad, stor tillgång till kultur-, fritids- och friluftsutbud och social trygghet samt ett av Sveriges bästa näringslivsklimat. Viktiga utgångspunkter för att möjliggöra en hållbar utveckling ur ett fysiskt perspektiv, är att nya större bebyggelse- och verksamhetsområden ska ligga i anslutning till redan utbyggda eller planerade områden och i kollektivtrafiknära lägen eller stråk.

Idag 2024, 16 år efter att GRs rådslag och regionala överenskommelse utmynnade i *Strukturbild för Göteborgsregionen (2008)*, har omvärlden och förutsättningarna förändrats mycket. Kommunen anser därför att det finns ett stort behov av en regionalt uppdaterad strukturbild där man likt Stockholmsregionen bland annat

definierar och beskriver olika gröna stråk och samband inom sammanhängande grönstrukturer i regionen.

Politikerna i förbundsstyrelsen har även gett GR i uppdrag att genomföra ett nytt rådslag 2024 som tar ett brett perspektiv på de regionala utvecklingsfrågorna med sikte på 2050. Som underlag till kommande rådslag i augusti besökte man bland annat kommunstyrelsen i Härryda kommun den 11 januari för att inhämta kunskap om kommunens högst prioriterade regionala utmaningar. Målet med rådslaget är att det ska resultera i ett antal nya politiska överenskommelser under hösten som bland annat ersätter strukturbilden från 2008 och beskriver hur och var Göteborgsregionen ska växa i framtiden.

I och med kommunens pågående arbete med ny översiktsplan och att pågående detaljplaner och positiva planbesked i Delsjön-Härskogenområdet sammanfaller med en liten del av ”Delsjön-Härskogenkilen” enligt GRs strukturbild från 2008, behöver kommunen föregå den regionala processen med rådslag.

Pågående planer följer kommunens ÖP2012 och de överenskommelser (styrdokument) som finns inom GR. Påverkan av kommunens pågående planprojekt bedöms kunna begränsas och hanteras genom att man tydligt beskriver möjliga skydds- och kompensationsåtgärder samt pekar ut gröna stråk och samband i området Delsjön-Härskogen. Till vissa delar möjliggörs också framtida utökningar av skyddade områden och korridorer. Kommunens utveckling genom pågående detaljplaner är ett ansvarstagande och bidrag till den gröna omställningen med fossilfria och minskat antal transporter in till staden Göteborg.

Med ett tydligt och brett politiskt ställningstagande avseende gröna stråk och samband samt beskrivning av möjliga åtgärder inom del av Delsjön-Härskogen, vill Härryda kommun tydliggöra sin syn på det som GR, enligt *Strukturbild för Göteborgsregionen (2008)*, beskriver som Delsjön-Härskogenkilen. Med detta syftar kommunen att både möjliggöra en fortsatt stark och hållbar regiontillväxt – och fortsatt bidra till ett rörligt friluftsliv och välfungerande ekologiska samband.

Se kartbilaga 1 – Strukturbild för Göteborgsregionen.

Göteborgsregionens gröna kilar

Härryda kommun är medlem i Göteborgsregionen, GR vars ändamål är att tillvarata medlemskommunernas gemensamma intressen och verka för samverkan över kommungränserna. Strukturbilden för Göteborgsregionen från 2008 utgör tillsammans med mål- och strategidokumentet *Hållbar tillväxt* från 2013 grunden för GRs verksamhet inom samhällsbyggnad, klimat och miljö. GRs ambition är att

medlemskommunerna var och en för sig tar ansvar för att utgå ifrån och följa strukturbilden från 2008 och andra överenskommelser i sin planering. Enligt länsstyrelsen tolkas GRs strukturbild från 2008 som en regionplan enligt PBL. Detta innebär att länsstyrelsen kommer i överprövningsgrunderna för detaljplaner bedöma huruvida kommunala planer är förenliga med strukturbilden från 2008 eller inte. Härryda kommun utgår dock från att alla kommuner behandlas lika och att länsstyrelsens bedömning görs utifrån alla olika delar och hur kommunen bidrar till de gemensamma målen.

Härryda kommun berörs och har delansvar för två av regionens gröna kilar, Delsjön-Härskogenkilen i norr och Lackarebäckskilen i söder. De regionala gröna kilarna utgörs av större sammanhängande grönstrukturer som erbjuder möjligheter till rekreation och friluftsliv. De gröna kilarna fyller även en funktion som lokala klimat- och miljöförbättrare och har en viktig roll i att skapa förutsättningar för bevarande av biologisk mångfald.

Delsjön-Härskogenkilen sträcker sig från Alingsås kommun i öster in mot regionens kärna som utgörs av de centrala delarna av Göteborg. Innan kilen når Göteborg passerar kilen genom Lerum, Härryda och Partille kommuner. Mellan Härryda och Partille kommun är den gröna kilen trängd och uppdelad av bebyggelse. Det aktuella området för ställningstagandet berör området som har riksväg 40 i söder, väg 535 (Partillevägen) i öster och Nya Öjersjövägen mellan Mölnlyckemotet och Landvettervägen vid Öjersjö brandstation i norr. I övrigt har hela sträckan längs 535 (Partillevägen) sedan lång tid tillbaka ett viltstängsel som innebär att viltet kan endast passera genom en smal öppning.

Planeringsförutsättningar

I Härryda kommuns gällande översiktsplan, ÖP2012, redovisas hela Härskogenområdet utmed norra kommungränsen, fram till väg 535 (Partillevägen) som värdefull natur samt regionalt friluftsliv. Väster om vägen bryts den större sammanhängande och breda grönstrukturen dock upp av befintliga verksamhetsområden och planerade utvecklingsområden för bostäder. På Partillesidan har bostadsutveckling skett längs hela Nya Öjersjövägen med ett par smala gröna korridorer söderut – stråk som kommunen vill ta vara på och stärka.

Se kartbilaga 2 – Markanvändningskarta, ÖP2012.

Arbetet med att ta fram en ny kommunövergripande översiktsplan pågår sedan 2019 med ett samrådsförfarande som genomfördes under januari-mars 2023. I

samrådsförslaget till ny översiktsplan redovisas området mellan väg 535 (Partillevägen) och väg 548 (Nya Öjersjövägen) som utvecklingsområden för verksamheter industri och logistik, verksamheter blandade företagsområden samt sammanhängande bostadsbebyggelse, samtidigt som ett grönt stråk löper över utvecklingsområdena. Detta gröna stråk markerar att gröna korridorer ska finnas kvar som kopplar Delsjöområdet norr om väg 548 (Nya Öjersjövägen) till och från Bråtaskogens naturreservat, via en korridor österut till Maderna-Haketjärn.

Se kartbilaga 3 – Samrådsförslag ny översiktsplan.

Inom del av Delsjön-Härskogen har kommunstyrelsen fattat beslut om ett positivt planbesked samt upprättande av tre detaljplaner; Detaljplan för utveckling av logistik och bostäder (Link40, en del av Gothenburg Green City Zone) inom fastigheten Bråta 2:153 m.fl., detaljplan för utveckling av Fläskebo avfallsanläggning (Renovas anläggning för omhändertagande av farligt avfall för regionen) inom fastigheten Håltås 1:8 samt detaljplan för utveckling av verksamhetsområdet Mölnlycke Företagspark etapp III inom del av fastigheten Solsten 1:19.

Se kartbilaga 4 – ÖP2012 inkl. beslutade utvecklingsplaner

Grön omställning och cirkulär avfallshantering

Genom Härryda kommuns ställningstagande och beskrivning av gröna stråk och samband i området Delsjön-Härskogen, tar kommunen bland annat ansvar för att möjliggöra för en ökad grön omställning inom regionen – och för en mer hållbar och samlad avfallshantering och deponering av regionens miljöfarliga restprodukter.

Med detaljplaneprojektet Link40 och initiativet Gothenburg Green City Zone är det tänkt att skapas förutsättningar för att testa och utveckla framtidens utsläppsfria transportsystem med hjälp av ny teknik i både fordon och infrastruktur. Detta för att bland annat minska antalet transporter till Göteborg. Renovas utvecklingsplaner på Fläskebo avfallsanläggning omfattar bland annat att utveckla bättre förutsättningar för cirkulär hantering, rening och återanvändning av restmaterial i syfte att minska de totala avfallsvolymer som kräver långvarig slutdeponering för hela Göteborgsregionen.

Sammanfattning ställningstagande inklusive skydds- och kompensationsåtgärder

Härryda kommuns politiska ställningstagande inom arbetet med ny översiktsplan avseende gröna stråk och samband i del av Delsjön-Härskogen, sammanfattas i bilagd karta 5 och beskrivs enligt text nedan.

Inom del av Delsjön-Härskogenområdet i Härryda och Partille kommuner finns grönstrukturer, verksamhetsområden, befintliga bostäder samt infrastruktur såsom vägar, platser med mera. De gröna stråken bryts upp runt dessa strukturer och delar upp sig i två mindre stråk som går samman igen längre väster ut. Inom området med planer på tillkommande verksamheter och bostäder kommer stråket dela upp sig inom Härryda (sydligaste) i flera mindre gröna stråk och samband.

Härryda kommun ser möjligheter att vidareutveckla stråken och har identifierat möjliga gröna samband inom och mellan kommunerna. Framförallt ser kommunen det som viktigt att bland annat bevara grönstrukturer runt Hålsjöarna för djur, natur och friluftsliv i och med att hela norra strandlinjen för Stora Hålsjön är idag ianspråktagen av bostadsbebyggelse längs med Nya Öjersjövägen.

Åtgärder som kan förstärka de gröna sambanden är bland annat tillkomst av faunapassage vid väg 535 (Partillevägen) på bästa plats samt viltvarningssystem och/eller varningsskyltar för vilt vid väg 548 (Nya Öjersjövägen). Utöver det kan kommunens aktuella detaljplaners planområden och planerade exploateringar komma att förändras för en mer anpassad övergång mellan exploatering och natur.

Andra möjliga kompensatoriska åtgärder inom området är att skapa högstubbar av gamla träd, placera ut fågelholkar och fladdermusholkar samt utveckla våtmarksområden för groddjur och växter. För att säkerställa ett obrutet grönt stråk och värna riksintresset för friluftsliv från Härskogen till Delsjön söder om Hålsjöarna, kan även ett mer långsiktigt skydd av naturen enligt miljöbalken tillskapas i gränsen mellan Härryda och Partille kommuner. I kommande planering för västra delen av området kan det komma att möjliggöras för en utökning av Bråtaskogens naturreservat. Detta bör i så fall ske i samverkan med fastighetsägare på frivillig basis i och med att flera aktuella områden är viktiga för skogsproduktion.

I det fortsatta arbetet med ny översiktsplan finns behov av ytterligare ställningstaganden inom många olika områden. Detta innebär även behov av utredningar, inte minst inom ekologiska samband och värden. För att få bästa möjliga skydds- och/eller kompensatoriska effekt i Delsjön-Härskogenområdet med tanke på kommunens planerade exploateringar, kan fördjupade utredningar

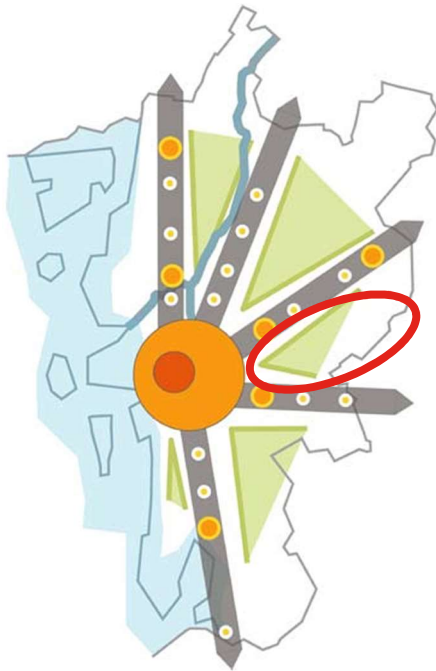
av sakkunniga dessutom komma att identifiera andra kompletterande förstärkande åtgärder för arter och samband som inte beskrivs eller nämns här.

Konkreta och mer precisa förslag på åtgärder framåt i arbetet, kommer därutöver behöva förankras och diskuteras med berörda grannkommuner Partille och Göteborg, utöver GR och Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

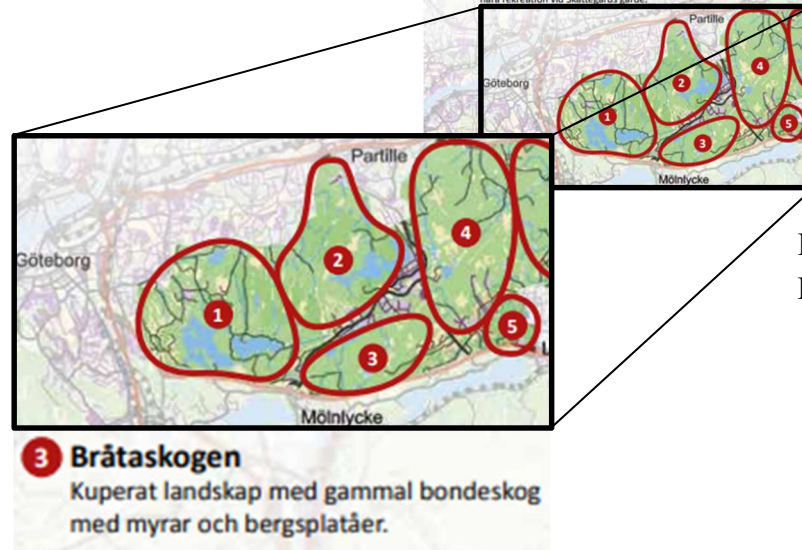
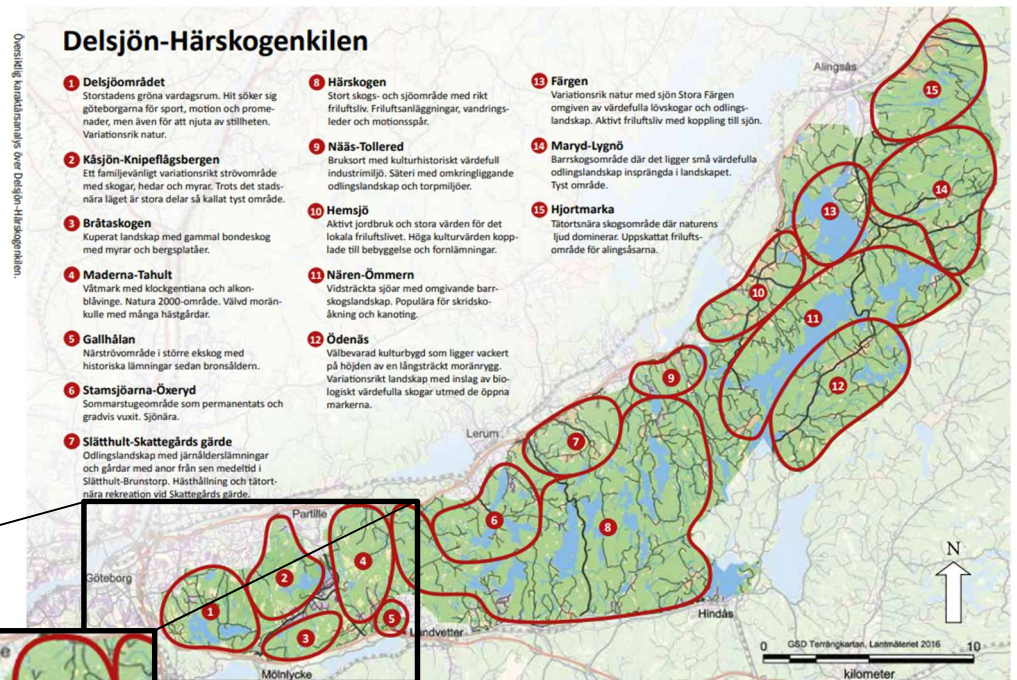
Se kartbilaga 5 – Ställningstagande gröna stråk Delsjön-Härskogenkilen inkl. möjliga åtgärder.

Göteborgsregionens kommunalförbund (GR)

Strukturbild för Göteborgsregionen (2008) samt Identifiering av upplevelsevärden i Delsjön-Härskogenkilen (2013–2016).
Delsjön-Härskogenskilen markerad.

Strukturbild för Göteborgsregionen (2008)
De regionala gröna kilarna utgörs av de större sammanhängande skogs- och jordbrukslandskap som når djupt in mot det sammanhängande stadsområdet

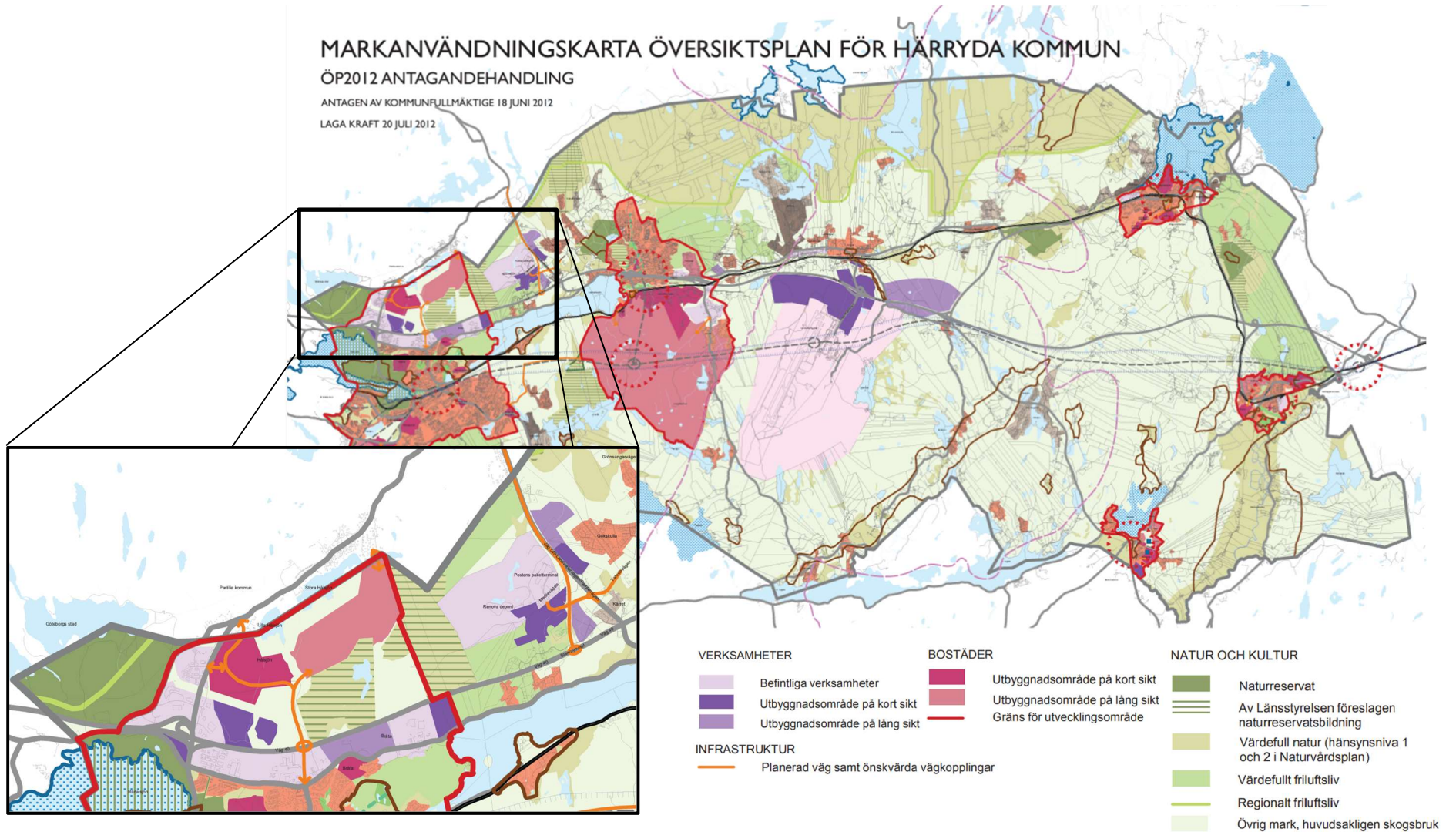

Identifiering av upplevelsevärden i Delsjön-Härskogenkilen (2013–2016)

3 Bråtaskogen
Kuperat landskap med gammal bondeskog med myrar och bergsplatåer.

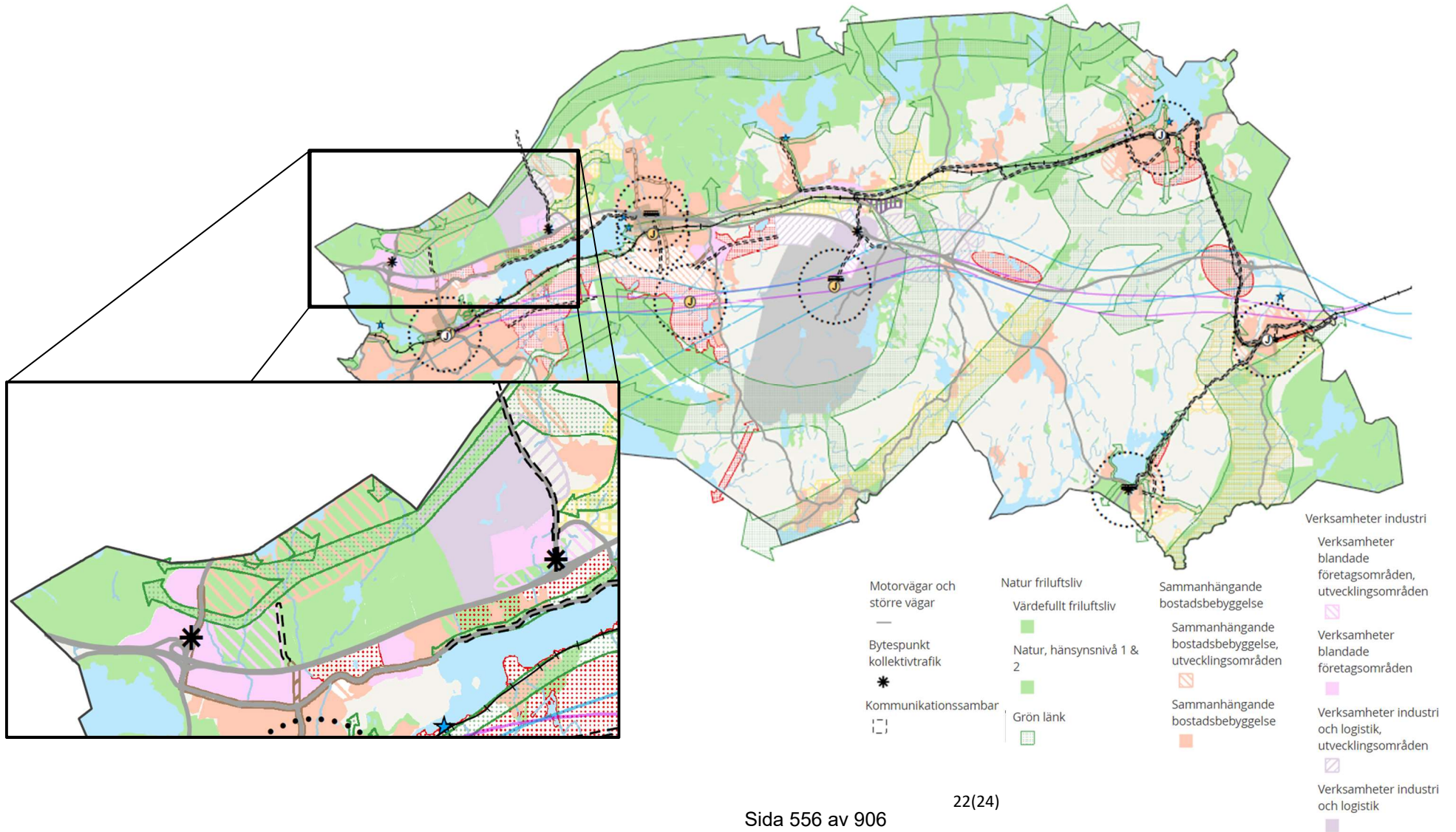
ÖP 2012

Utdrag ur mark- och vattenanvändningskarta, gällande översiktsplan, ÖP2012. Aktuell del av Delsjön-Härskogenskilens markerad.

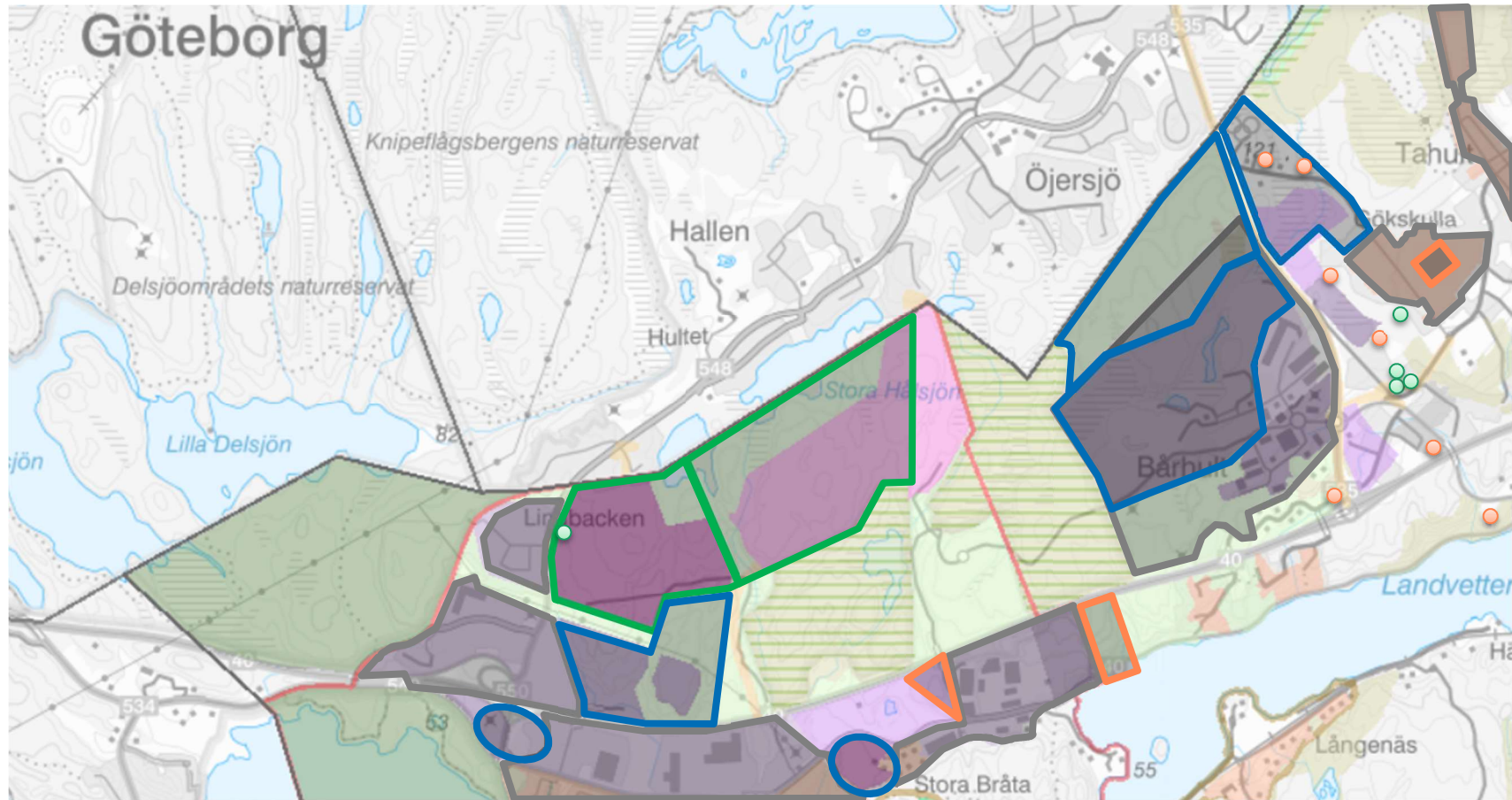

Förslag till ny översiktsplan

Utdrag ur samrådsförslaget för ny översiktsplan, mark- och vattenanvändningskarta. Aktuell del av Delsjön-Härskogenskilén markerad.

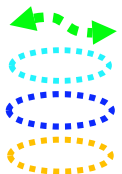
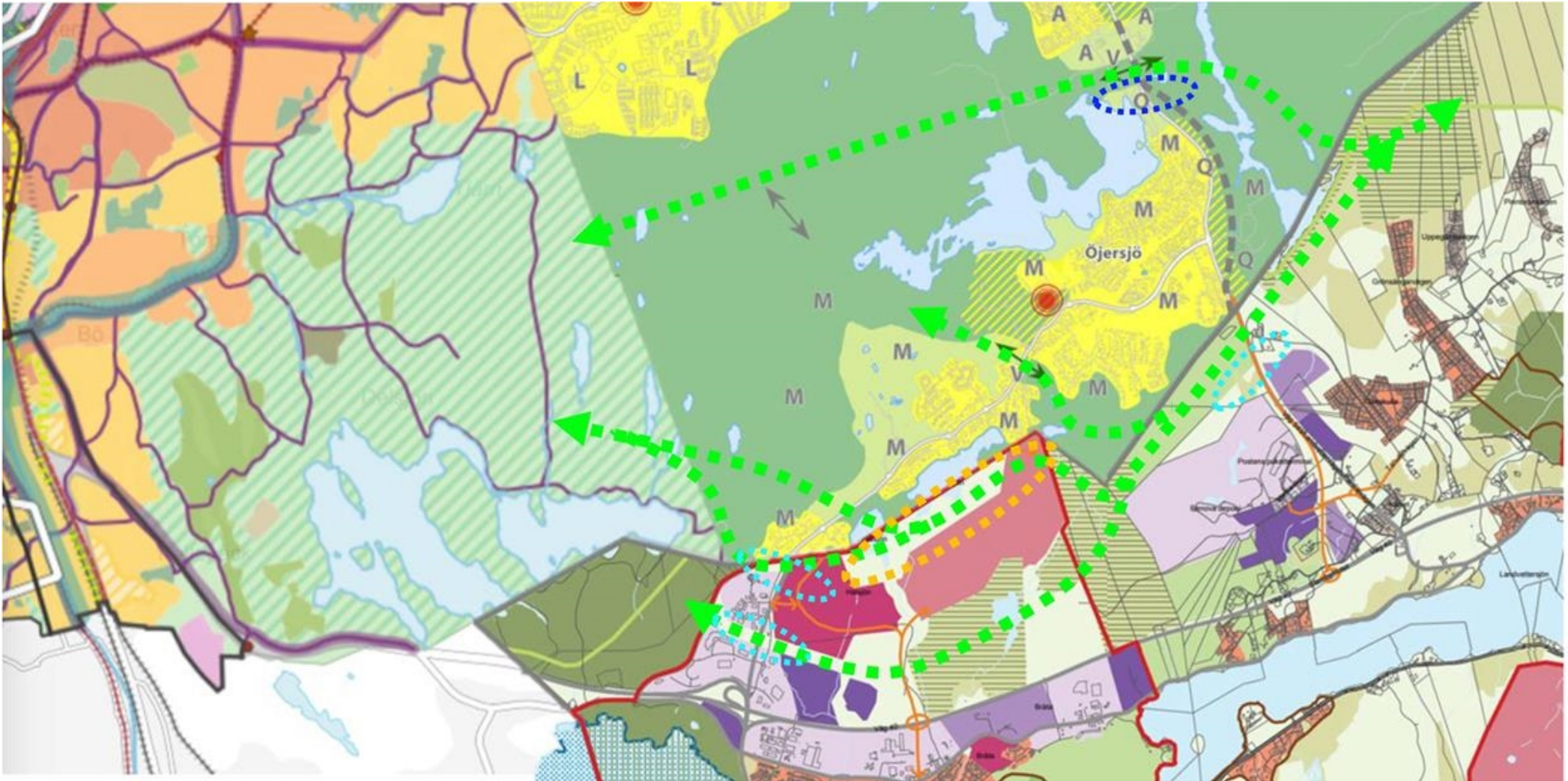
Nedan visas gällande och pågående ärenden för plan- och bygglovsärenden. I bakgrunden utdrag ur mark- och vattenanvändningskarta, gällande översiktsplan, ÖP2012.

	Pågående ärende, planbesked		Pågående ärende, förhandsbesked
	Positivt planbesked		Positivt förhandsbesked
	Pågående detaljplan		
	Gällande detaljplan		

Ställningstagande gröna stråk Delsjön-Härskogenkilen inkl. möjliga åtgärder

Förslag redovisas på gällande översiktsplan för Göteborgs stad, Partille kommun och Härryda kommun

Föreslagna gröna stråk

Föreslagna placeringar av viltvarningssystem/åtgärd

Föreslagna placering av faunapassage

Långsiktigt skydd av natur (enl. miljöbalken)